

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Udvalgets politiske program

Natur, Miljø og Klima

Oversvømmelse af Kolding Ådal

Indhold

Forord	3
Udvalget Natur, Miljø og Klima	4
Sådan arbejder vi	5
Udvalgets politiske ambitioner og mål	6
Et klima i balance	6
Mere plads til natur og naturoplevelser.....	8
Byer med mere grønt og blåt.....	10
Lokalområder i udvikling.....	11
Vores fælles drikkevand.....	13

Forord

I Kolding kommune har vi mange fine og varierede naturområder. Vi har skove, kyster, ådal og fjord, og mange har naturen tæt på deres hjem. I bosætningsanalysen fra 2022 fremhæver borgerne i særlig grad naturen som positivt ved at bo i Kolding. Også for potentielle tilflyttere er god adgang til natur og grønne områder det, der betyder mest.

Naturen har med andre ord en stor betydning for mennesker, og en mangfoldig natur med stærk biodiversitet er en forudsætning for en bæredygtig fremtid, hvilket også står tydeligt med opgørelsen af "Det Grønne BNP". Men naturen er under pres både globalt og lokalt, og vi vil i de kommende år opleve klimaændringer som følge af global opvarmning, der også vil påvirke naturen negativt.

I Udvalget Natur, Miljø og Klima vil vi derfor sætte en markant grøn dagsorden for både natur, miljø og klima. Vi vil sikre, at den grønne barre sættes højt, og vi vil arbejde for at gøre vores fælles kommune bæredygtig, klimavenlig og rig på mangfoldig natur og naturoplevelser. Vi har en pligt overfor de næste generationer til at vende biodiversitetskrisen, som beskrevet i naturens Paris-aftale (COP15), til at leve op til Parisaftalens klimamål og til at sikre fremtidens drikkevand.

I Kolding er vi allerede godt på vej: I 2020 vedtog vi kommunens Bæredygtighedsstrategi, og i 2022 har vi fået en biodiversitetsstrategi og en klimahandleplan, som viser vejen mod en mere mangfoldig natur og klimaneutralitet. I 2023 skal Bæredygtighedsstrategien revideres, så vi holder kursen mod fremtidens bæredygtige samfund, og vi får færdiggjort arbejdet med en ny vandforsyningsplan, som skal skabe større forsyningsikkerhed på kort og lang sigt.

I Udvalget Natur, Miljø og Klima vil vi prioritere mål og indsatser i Bæredygtighedsstrategien, Klimahandleplanen, Biodiversitetsstrategien og Blå Plan (spildevandsplanen). Vi har udvalgt fem fokusområder, der tilsammen sætter kursen for vores indsats indenfor natur, miljø og klima de kommende fire år:

Sammen om den grønne omstilling

- ▶ Et klima i balance
- ▶ Mere plads til natur og naturoplevelser
- ▶ Byer med mere grønt og blåt
- ▶ Lokalområder i udvikling
- ▶ Vores fælles drikkevand

Vi har en klar ambition om at blive fremtidens bæredygtige kommune. Det kræver et langt sejt træk, som vi er klar til at tage sammen med borgerne og erhvervslivet for at finde de gode, grønne løsninger.

God læselyst!

Udvalget Natur, Miljø og Klima

Udvalget Natur, Miljø og Klima

Udvalget forvalter kommunens opgaver inden for natur, miljø og klima, herunder klimaplanlægning, miljø- og naturbeskyttelse, naturoplevelser, biodiversitet, grønne arealer, vand, jord, forurening og skadedyrsbekæmpelse. Udvalget sikrer drift og udvikling af alle områderne og har i det politiske program udvalgt fokusområder og mål, som vi særligt vil prioritere. Vi har fokus på at se vores indsatser i et helhedsperspektiv og koordinere med de

øvrige udvalg om emner og snitflader, som går på tværs. For udvalget Natur, Miljø og Klima er de tværgående temaer særligt den grønne omstilling, bynatur, borgerinddragelse, naturoplevelser og rekreative muligheder. Derudover forvalter udvalget landsbypuljen, centerbypuljen og bydelspuljen, der skal medvirke til en positiv udvikling i landsbyer og bydele i Kolding by.

Udvalget Natur, Miljø og Klima. Bagerste række fra venstre: Filip Bekic Bladt, Freddy Christensen, Jonathan Dyring Løvbom, Yrsa Mastrup. Forreste række fra venstre: Jørn Chemnitz (formand), Molle Lykke Nielsen, Mads Kloppenborg-Skrumsager.

Sådan arbejder vi

I Kolding Kommune arbejder vi med udgangspunkt i Borgerens Centrum. Det betyder, at vi tager udgangspunkt i de behov, borgerne og virksomhederne har. Derfor vil vi involvere borgere og virksomheder, når vi udvikler og planlægger nye løsninger.

For at komme i mål med den grønne omstilling er det en forudsætning, at borgere, virksomheder og energiaktører medvirker til at skabe de nødvendige forandringer. Vi skal som kommune gå forrest og bane vejen for en fælles indsats. Det gør vi ved samarbejde, information og dialog og gennem borgernær udvikling og medbestemmelse.

I udvalget står vi sammen om at skabe solide løsninger i et bredt samarbejde til gavn for

hele Kolding kommune. Vi tænker i helheder og skaber synergi, blandt andet ved at tænke grøn omstilling, varmeforsyning, vandhåndtering og biodiversitet sammen med erhvervs-vækst, arealbehov og -brug, bosætning og byudvikling.

Vi vil involvere kommunens borgere og virksomheder og sikre, at udvalgets indsatser er synlige for og formidles til borgerne i et forståeligt sprog. Borgerne skal have mulighed for at blive klogere på fakta, som giver dem de bedste forudsætninger for at kunne træffe de bæredygtige valg.

Vi vil årligt følge op på programmet og strategierne og lave status på arbejdet med at nå målene.

Kolding Kommunes Bæredygtighedsstrategi 2020-2023

Kolding2030

Sammen skaber vi fremtidens bæredygtige samfund

Kolding Kommunes Bæredygtighedsstrategi 2020-2023

Kolding2030 – Sammen skaber vi fremtidens bæredygtige samfund er den generelle overliggende ramme for Kommunens bæredygtighedsarbejde. Ambitionen er, at vi i samarbejde med borgere, virksomheder og uddannelsesinstitutioner vil gå forrest og skabe et nyt niveau af livskvalitet og bæredygtig vækst baseret på en cirkulær økonomi.

Strategien sætter en retning for vores tilgang i form af fem cirkulære principper og en række konkrete mål inden for seks indsatsområder.

Udvalgets ambitioner og mål

► Et klima i balance

De danske kommuner spiller en vigtig rolle for Danmarks nationale klimamål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 procent i 2030. FN's klimapanel påpeger, at verdens lande skal handle her og nu og i et højere tempo end hidtil. I Kolding tager vi lokalt ansvar og bakker op om indsatsen med vores klimahandleplan.

Et klima i balance er et centralt indsatsområde for fremtidens bæredygtige kommune, som vi prioriterer ved at følge mål og indsatser i klimahandleplanen helt til dørs. Vi skal år for år holde fremdriften, så vi når vores lokale mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 procent i 2030 og klimaneutralitet i 2050.

Gennem information, inspiration og interaktion inviterer vi borgere og virksomheder til at blive aktive medspillere i den grønne omstilling. Vi indgår i grønne partnerskaber med landbrug og virksomheder, og vi inddrager borgere og virksomheder i dialog om energiforbrug og varmeforsyning, fx når vi bygger vedvarende energianlæg. Frivillige kræfter gør en stor forskel for natur, miljø og klima i Kolding, og dem understøtter, påskønner og lytter vi til.

Vi øger viden om den grønne omstilling, og inspirerer til, hvordan man selv kan bidrage. Vi arbejder tæt sammen med de andre politiske udvalg og styrker dialogen om, hvordan vi i fællesskab gennemfører omstillingen.

Markbaseret solcelleanlæg

MÅL

Vi vil

- ▶ holde kursen mod 70 procents reduktion af drivhusgasser i 2030 og klimaneutralitet i 2050 ved at sikre, at vi år for år når delmålene i Klimahandleplanen.
- ▶ understøtte, at vedvarende energianlæg i 2030 producerer el svarende til mindst 50 procent af elforbruget inden for Kolding kommune.
- ▶ afklare hvilke borgere, der får mulighed for at tilslutte sig fjernvarme, hvilke der må overgå til individuelle løsninger som varmepumper eller pillefyr, og hvilke der kan indgå i lokale fælles nærvarmeløsninger. Det skal ske i samarbejde med varmeselskaber og lokalråd i centerbyer og landsbyer frem mod 1. januar 2023.
- ▶ videreudvikle lokale varmforsyningsløsninger, hvor der er potentiale for det.
- ▶ understøtte udviklingen af et PtX-anlæg i Fredericia og produktionen af el til dette.
- ▶ sætte nye standarder for borgerinddragelse ved byggeri af nye vedvarende energianlæg.
- ▶ indgå partnerskaber med landbrug og virksomheder for at gennemføre konkrete indsatser, der reducerer drivhusgasser.
- ▶ reducere udledning af drivhusgasser fra landbrugsjord ved at fremme våd- og lavbundsprojekter og skovrejsningsprojekter i partnerskab med lodsejere, landboorganisationer m.fl.
- ▶ styrke dialogen om, hvordan vi gennemfører den grønne omstilling.
- ▶ gøre Kolding til foregangskommune for en bæredygtig udvikling af fødevarsystemet gennem projektet FOOD2030.

Klimahandleplan 2022-2050

Kolding Kommunes handlingsplan for et klimarobust og CO₂-neutralt samfund i 2050

Klimahandleplan 2022-2050

I Bæredygtighedsstrategien er *Klima i balance* udvalgt som et centralt indsatsområde for udviklingen af fremtidens bæredygtige samfund i Kolding Kommune.

Indsatsområdet følges op af *Klimahandleplanen*, som beskriver en række tiltag inden for seks indsatsområder, som baner vejen mod 70%-reduktion af CO₂-udledningen i 2030 og CO₂-neutralitet i 2050.

► Mere plads til natur og naturoplevelser

Biodiversiteten er i tilbagegang, og derfor vil vi markant forbedre vores natur til at blive mere mangfoldig. Visionen i Kolding Kommunes biodiversitetsstrategi er at vende tabet af biodiversitet i kommunen til fremgang.

Vi sikrer de vigtigste levesteder mod at blive ødelagt og forringet – også på lang sigt. Naturen skal have mere plads, den uerstattelige natur skal bevares, og naturlige processer skal sikres.

Det er afgørende, at de lodsejere, som ejer den gode natur i dag, har kendskab til de sjældne arter, som lever på deres ejendom, og viden om, hvad der skal til for at bevare dem. Derfor øger vi forståelsen for og engagementet

i biodiversitet, og kontakter alle lodsejere, som ejer natur, vandløb eller skov med værdifulde levesteder. Samtidig skal borgerne have mulighed for flere og rigere oplevelser i naturen.

Vi arbejder målrettet på at genoprette Lillebælt og Kolding Fjord og i samarbejde med de øvrige kommuner og andre aktører i naturparken, vil vi udvikle Lillebælt som marin naturnationalpark. Vi øger tilgængeligheden til Lillebælt og forbedrer faciliteter og etablerer kystnære stenrev, der skaber et bedre grundlag for biodiversitet, snorkling, lystfiskeri, mm.

Vi skaber synergi ved at tænke biodiversitet sammen med nye rekreative områder, vådområder, ny skov og beskyttelse af drikkevandet.

Skamlingsbanken rummer stor biodiversitet

MÅL

Vi vil

- ▶ prioritere at indfri målene i biodiversitetsstrategien.
- ▶ øge borgernes forståelse for naturen og biodiversitet ved at inspirere, formidle og stille viden til rådighed.
- ▶ inden udgangen af 2025 skabe kontakt til alle lodsejere, som ejer natur, vandløb eller skov med de mest værdifulde levesteder og indlede en dialog om, hvordan vi sammen kan forbedre naturens kvalitet.
- ▶ gennem frivillige aftaler udlægge mindst 300 ha ny beskyttet natur på både private og kommunale arealer inden udgangen af 2025.
- ▶ år for år følge kursen mod målet om at udlægge 2780 ha ny beskyttet natur senest i 2030.
- ▶ forbedre forholdene for dyrelivet i Kolding Fjord og langs Lillebæltkysten ved at udplante ålegræs, etablere stenrev og fortsat at reducere i spildevandsoverløb.
- ▶ etablere Kongeåstien fra Kongeåens udspring til kommunegrænsen mellem Vejen og Kolding.
- ▶ etablere flere faciliteter på Skamlingsbanen, så borgerne kan opleve og bevæge sig rundt i det værdifulde landskab og den spændende natur.
- ▶ informere om de mange spændende handicapvenlige naturoplevelser, som Kolding byder på.

Biodiversitetsstrategi for Kolding Kommune 2022

Mangfoldig natur er et indsatsområde i Bæredygtighedsstrategien. Et af målene er at standse tilbagegangen af biodiversitet i kommunen og sikre de vigtigste levesteder.

Biodiversitetsstrategien viser vejen til målet gennem fire indsatsområder, identifikation af 10 geografiske kerneområder for biodiversitet i kommunen og en ambitiøs plan for mere natur i kommunen.

Den nye blomstereng i Kolding Bypark skaber basis for nye oplevelser

► Byer med mere grønt og blåt

Bynatur skaber spændende byer at bo i og naturoplevelser i dagligdagen. Borgerne efterspørger adgang til natur og naturoplevelser i boligområderne. Naturen er også en prioritet for potentielle tilflyttere. Desuden har naturen en positiv effekt på mental trivsel.

Derfor vil vi i samarbejde med Udvalget Plan og Teknik udarbejde en samlet plan for bynaturen i Kolding. Den skal beskrive principper og indsatser for mere, bedre og sammenhængende natur i byerne.

Planen skal fremme et grønt nærmiljø med stier, grønne fællesarealer og grønnere veje i alle bolig- og erhvervsområder. Det gælder også i midtbyerne.

Klimaforandringerne skaber øget risiko for både tørke og oversvømmelser. Det stiller øge-

de krav til håndteringen af vandet. Vi ser vandet som en ressource, som kan gøre byerne mere grønne, frodige og attraktive.

I byudviklingsprojekter vil vi tænke håndtering af vandet ind fra starten, fx i forhold til uden-dørs fællesarealer, stier og rekreative områder. Håndtering af regnvandet i bassiner og åbne grøfter er en anden måde at skabe spændende og varierede arealer i nye bolig- og erhvervsområder.

Et grønt byliv giver mere nærhed til naturen. Jo bedre vi kender naturen, desto bedre passer vi på den. Mere bynatur er derfor også en måde at styrke biodiversiteten og involvere borgerne i den grønne omstilling.

MÅL

Vi vil

- udvikle en samlet plan for bynatur i Kolding kommune sammen med Udvalget Plan og Teknik.
- sikre, at alle nye boligområder fra 2030 er forberedt til at håndtere skybrud.
- gøre Kolding robust mod oversvømmelser med indsatserne i risikostyringsplanen.
- udlægge frie arealer til åben og lokal regnvandshåndtering i nye boligområder.
- skabe flere attraktive udearealer med mere bynatur, der inspirerer til ophold, brug og aktivitet.

► Lokalområder i udvikling

Borgerne i Kolding kommune er initiativrige og engagerede. De skaber aktiviteter, fællesskaber og udvikling i lokalsamfundene og bydelene, som gør kommunen til et endnu bedre sted at leve og bo. Det skal vi værne om. Derfor understøtter vi bæredygtige fællesskaber i hele kommunen og skaber rammerne for, at endnu flere får lyst til at være med.

Vi bruger indsigter og erfaringer fra det tidligere Lokaldemokratiudvalg som udgangspunkt for mere borgerinddragelse.

Vi viderefører det gode samarbejde med landsbyer, centerbyer og bydele med udgangspunkt i Kolding Kommunes vision, Sammen designer vi livet. De gode løsninger finder og skaber vi sammen med borgerne, og vi understøtter borgernes lyst til at deltage aktivt i udviklingen af vores fælles kommune. Derfor fortsætter vi med at udvikle nye dialog- og involveringsformer.

Vi fortsætter med at være nysgerrige og vi møder borgerne der, hvor de er. Vi arbejder ud fra Borgerens centrum, og det betyder, at vi tager udgangspunkt i borgernes behov, lytter, inddrager og styrker det aktive medborgerskab.

Når kommunen tager et initiativ, involverer vi borgerne og giver mulighed for indflydelse. Når borgerne tager et initiativ, bliver de mødt med lydhørhed, hjælpsomhed og opbakning. Det skal være nemmere at være frivillig, og de frivillige skal i endnu højere grad understøttes og påskønnes for deres store indsats og den forskel, de gør. Vi gør det derfor nemmere for frivillige og initiativtagere at komme i kontakt med kommunen.

Mange unge vil gerne deltage i lokaldemokratiet, men møder det ikke, hvor de færdes. Vi styrker inddragelsen af de unge og skaber dialog- og inddragelsesformer, som møder de unge der, hvor de er.

Udvalget Natur, Miljø og Klima

Natur-, Miljø- og Klimaudvalget vil bruge erfaringer og anbefalinger til arbejdet med aktiv borgerinddragelse fra *Hvidbog for Lokaldemokratiudvalget*, som Lokaldemokratiudvalget udarbejdede i perioden 2018-2021. Det handler bl.a. om at have et højt dialogniveau med lokalråd og andre interessenter på udvalgsmøderne og at understøtte de frivillige.

MÅL

Vi vil

- ▶ understøtte lokalrådenes arbejde med at udvikle lokalområdet gennem indsatserne i borgerplaner, landsbyfællesskabsplaner og de borgerrettede udviklingspuljer.
- ▶ gøre det nemmere at være frivillig i kontakten med kommunen.
- ▶ holde en tæt dialog med lokalrådene om, hvordan vi støtter deres arbejde.
- ▶ understøtte lokalrådene i deres arbejde med bæredygtighed i lokale projekter.
- ▶ udvikle nye rammer og formater, som imødekommer borgernes ønsker til demokratisk deltagelse.

Borgermøde i Sdr. Bjert

► Vores fælles drikkevand

Vi tænker sjældent på værdien af at kunne drikke frisk rent vand direkte fra hanen, men tager det nærmest for givet. Rent drikkevand er dog ikke kommet af sig selv, men er et resultat af årtiers målrettet indsats og investering.

Det er vores opgave at sikre, at de kommende generationer også har rent drikkevand. Det sker heller ikke af sig selv, men kræver ligeledes både målrettede indsatser og investeringer.

Vi står overfor en række udfordringer. Klimaet ændrer sig gradvist. Også i tørkeperioder skal

der være vand nok til naturen i vådområderne. Der er ligeledes et stort behov for vand til udvikling af samfundet, fx til industrien, til byggeri, landbruget og til sundhedsvæsenet. Sidst men ikke mindst opdager vi løbende nye mikroforureninger i grundvandsmagasinerne.

De udfordringer stiller særlige krav til vores indsats. Det kræver en forbedret og langsigtet beskyttelse af grundvandsmagasinerne mod forurening fra overfladen. Det kræver en regional indsats at oprense de områder, hvor forureningerne truer mest. Og det kræver en vandforsyning, som er robust over for forureninger, der rammer enkelte borer.

MÅL

Vi vil

- have gennemført dialog og forhandling om frivillige aftaler om boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) inden udgangen af 2022, og arbejde for at få de sidste aftaler på plads herefter.
- vedtage en ny vandforsyningsplan i 2023, hvor hovedsigtet er at gøre kommunens mange vandværker mere robuste over for forureninger samt at prioritere den forebyggende grundvandsbeskyttelse.
- i samarbejde med lodsejere, vandværker, fonde og landbrugets organisationer påbegynde skovrejsning, omlægning til natur eller energiproduktion inden for de vigtigste og mest sårbare dele af grundvandsmagasinerne.
- styrke den politiske dialog med kommunens mange vandværker om realisering af vandforsyningsplanens indsatser for at skabe en mere robust vandforsyning til borgere og virksomheder.

